

släpper in och stänger ute, hur kvinnan försöker manipulera mannen som blir berörd av henne mot sin vilja men gör allt för att slippa ta ansvar för henne, för att slutligen nå fram till ett möte när mannen inte längre kan värja sig mot sitt eget samvete utan går med på att hjälpa kvinnan. Inom denna dramaturgiska båge som jag och tonsättaren Catharina Backman har börjat samtala och fundera kring, finns skisserade situationer, tankar om relationens och förloppets utveckling och vissa handlingsfragment.

Inför Workshopdagarna har de medverkande, såväl instrumentalister som sångare, ombetts välja ut och ta med sig tre vardagliga "ljudobjekt" hemifrån som de kan "spela på" och som kan variera med avseende på klang och dynamik. Med hjälp av klang- och ljudövningar där samtliga medverkande arbetar med musikaliska uttrycksmedel som inte tillhör deras vanliga, vill vi få dem att i första hand fokusera på "vad" de vill uttrycka i de scenarion vi ger dem med hjälp av de begränsade ljud de har till sitt förfogande. Genom att "spela" de textskisser jag skrivit som gestaltar situationer och stämningar ur dramat och rollfigurernas bakgrundshistorier, vill vi se om vi tillsammans kan fokusera på att utforska gestalterna och deras dilemman musikaliskt, snarare än att skapa "bra" musik.

Sättet att utforska grundsituationen där kvinnan vädjar om mannens hjälp med att ta sig vidare, för att om och om igen mötas av hans avståndstagande, undersöker vi ingående med hjälp av "den egna" rösten. Detta innebär att samtliga medverkande, såväl sångare som instrumentalister, uppmanas att använda "den röst de har" (oavsett om rösten är det musikaliska uttrycksmedel de är mest förtrogna med) och med hjälp av den uttrycka kvinnans, respektive mannens, vilja. Deltagandet i en kurs i Frankrike där tonsättaren och jag själva provade att arbeta med "Roy Hart-metoden", (Roy Heart centre, 2015), en metod som utvecklades av skådespelaren Roy Hart efter studier hos röstpedagogen Alfred Wolfsohn som hade arbetat med utvidgade rösttekniker efter andra världskriget, blir här en viktig inspirationskälla när vi lägger upp arbetet med våra medverkande kring just "den egna rösten".

Sammantaget blir detta en Workshop där samtliga medverkande får använda ljudobjekt, sina röster och sina instrument på sätt som de inte är vana vid, för att grunda den dramatiska utgångssituationen i sig själva och utforska den genom att associera via sina egna uttryck och erfarenheter.

Denna metod har vi sedan utvecklat och fördjupat i vidare Workshops och benämnt som *Steg 1: Grundutforskande*. Jag kommer att återkomma till de tankar som denna metod ger upphov till och hur den relaterar till "den blindes käpp" och andra aspekter som vi utforskar längre in i Workshoparbetet.

Under Workshopens sista dag tar arbetet en ny vändning när vi gemensamt undersöker två monologer/ariatexter improvisatoriskt, genom att spela och sjunga dem trots att det ännu inte finns något noterat material (se exempel nedan). Går det att använda *texterna som noter* utifrån en gemensam tanke om textens dramatiska rörelse och vissa musikaliska parametrar och begränsningar som ges av tonsättaren?

Kvinnans mardröm - Skiss 1

*"Hon ropar mitt namn
kvar bland vågorna.
Ett avslitet huvud i gapet på ett vilddjur.
Ansiktet gulblekt. Håret drypande.
Skräcken i ögonen. Två fladdrande lågor.*

*Hon ropar mitt namn
vrålar det till stjärnorna
stammar det till strömmarna
skickar det med vindarna.
Det kretsar kring mig som en efterhängsen fågel.*

*Jag ser henne inte, hör henne inte
rycker mig loss, sparkar mig fri.
Jag hänger mig till dånet, i våg efter våg,
lämnar henne efter mig, efter mig, efter mig.*

Tills vindarna vänder och ropen tystnar".

Alla nedanstående klangvarianter ska användas när texten framförs.
Tänk igenom var du vill använda vilken av klangerna.

Full operaklang

Talröst i mycket lågt läge

Viskning

Skrik

Klang som när man sjunger en vaggvisa

Talröst i högre läge än normalt

Kvidande, knarrande stämma

Arbetet med de två texterna som får namnet *Mannens mardröm - skiss 1* respektive *Kvinnans mardröm - skiss 1*, sker i avgränsade steg.

I det första steget gör instrumentalisterna en ljudimprovisation kring textens rörelse med hjälp av ljudobjekt, instrument och röst för att hitta ett ackompanjement till sången. I det andra steget improviserar sångarna kring texten utifrån instruktioner om ett antal olika sångsätt som de uppmanas att lägga in på valfria ställen. I det tredje steget läggs sång och ackompanjement ihop.

Varje dag avslutas med 10 minuters eget associativt skrivande kring det var och en har upplevt under dagen.